

เสวนา คลังสมอง-คลังปัญญาสยาม (ครั้งที่ 57)

เรื่อง “บทบาทมหาวิทยาลัยในการสนับสนุนด้านเทคโนโลยี เพื่อการพลิกโฉม SME ไทย

ในการรับมือกับบริบทการค้าใหม่ของโลก”

โดย รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ แซ่เตีย (อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าพระยา)

วันพฤหัสบดีที่ 11 กันยายน 2568 เวลา 13.00 – 14.00 น. ณ สถาบันคลังสมองของชาติ และ

ผ่านระบบ VDO Conference (ZOOM)

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจโลกภายใต้แรงกดดันจากเทคโนโลยีดิจิทัล โลกาภิวัตน์ และการแข่งขันทางการค้าระหว่างมหาอำนาจ ได้สร้างความท้าทายอย่างไม่เคยมีมาก่อนต่อผู้ประกอบการขนาดกลาง และขนาดย่อม (SME) ของไทย กลุ่มธุรกิจเหล่านี้เป็นรากฐานสำคัญของระบบเศรษฐกิจ แต่กลับเผชิญข้อจำกัดด้านทรัพยากร ความรู้ และการเข้าถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้ยากต่อการปรับตัวในตลาดโลกที่เต็มไปด้วยกฎเกณฑ์ใหม่ เช่น กติกาห่วงโซ่อุปทาน ความยั่งยืน และดิจิทัลคอมเมิร์ซ ภายใต้บริบทดังกล่าว มหาวิทยาลัยมิได้มีบทบาทเพียงการสร้างองค์ความรู้และผลิตบัณฑิตเพียงอย่างเดียว แต่ยังต้องทำหน้าที่เป็นกลไกสนับสนุน SME ผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยี การสร้างนวัตกรรม และการพัฒนากำลังคนที่ตอบโจทย์ การเสวนาโดย รศ.ดร. สุวิทย์ แซ่เตีย อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าพระยา ได้สะท้อนบทบาทเชิงกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยในการขับเคลื่อน SME ไทยสู่การปรับตัวและพลิกโฉมในยุคการค้าใหม่

1. บริบทการค้าโลกที่เปลี่ยนแปลง

SME ไทยกำลังเผชิญกับแรงกดดันจาก 3 มิติสำคัญ ได้แก่

- Digital Disruption การค้าขายและการผลิตจำนวนมากถูกขับเคลื่อนด้วย AI, Automation และ Big Data
- Sustainability Standards มาตรฐานความยั่งยืน ตลาดต่างประเทศโดยเฉพาะยุโรปและสหรัฐฯ กำหนดเงื่อนไขที่เข้มงวดเรื่องสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อสังคม

- Global Competition การแข่งขันระดับโลก ผู้ประกอบการไทยต้องแข่งขันกับประเทศที่มีต้นทุนต่ำกว่า แต่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงกว่า

2. ข้อจำกัดของ SME ไทย

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังมีข้อจำกัดด้านทุนมนุษย์ เทคโนโลยี และการบริหารจัดการ เช่น ขาดองค์ความรู้ด้านดิจิทัลและนวัตกรรม ไม่สามารถลงทุนในงานวิจัยและพัฒนา (R&D) ได้เพียงพอ และเข้าถึงตลาดต่างประเทศได้จำกัด โดยข้อจำกัดเหล่านี้ทำให้ SME ไทยมีความเสี่ยงสูงในการถูกตัดออกจากห่วงโซ่อุปทานโลก

3. บทบาทของมหาวิทยาลัยในฐานะพันธมิตรเชิงกลยุทธ์

รศ.ดร.สุวิทย์ เน้นว่ามหาวิทยาลัยควรทำหน้าที่เสมือนพันธมิตรนวัตกรรม ของ SME โดยสนับสนุนใน 3 ด้านหลัก ได้แก่

- การถ่ายทอดเทคโนโลยี (Technology Transfer) นำองค์ความรู้ งานวิจัย และนวัตกรรมจากมหาวิทยาลัยไปสู่การประยุกต์ใช้ในภาคธุรกิจ
- การพัฒนาทักษะกำลังคน (Human Capital Development) สร้างหลักสูตรร่วมกับ SME เพื่อ Reskill และ Upskill แรงงาน
- การสร้างแพลตฟอร์มความร่วมมือ (Collaboration Platform) สร้างเครือข่ายมหาวิทยาลัย-SME-ภาครัฐ-เอกชน เพื่อเชื่อมโยงทรัพยากรและตลาด

4. ตัวอย่างแนวทางการสนับสนุน

- การจัดตั้งศูนย์นวัตกรรมและบ่มเพาะ SME ภายในมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นพื้นที่ให้ผู้ประกอบการเข้ามาทดลอง พัฒนา และทดสอบเทคโนโลยีใหม่
- การใช้รูปแบบ Work-integrated Learning (WiL) ให้นักศึกษามีโอกาสทำงานกับ SME จริง ช่วยทั้งพัฒนาทักษะนักศึกษาและเสริมศักยภาพธุรกิจ
- การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นและ Micro-credentials เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ผู้ประกอบการและแรงงาน
- การผลักดันงานวิจัยเชิงพาณิชย์ (Commercialization) และการสร้าง Startup ร่วมกับ SME

5. ความท้าทายในการขับเคลื่อน

แม้แนวทางที่มหาวิทยาลัยเข้ามามีบทบาทสนับสนุน SME จะมีศักยภาพสูงและสามารถสร้างคุณค่าต่อระบบเศรษฐกิจได้จริง แต่ในทางปฏิบัติกลับยังมีความท้าทายหลายประการที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง ประการแรก คือ ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ประการที่สอง คือ ข้อจำกัดด้านงบประมาณและบุคลากรของมหาวิทยาลัย และประการสุดท้าย คือ ความเข้าใจที่ไม่ตรงกันระหว่างมหาวิทยาลัยกับ SME เกี่ยวกับเป้าหมายและความคาดหวัง

6. สรุป

การเสวนาครั้งนี้สะท้อนอย่างชัดเจนว่า บทบาทของมหาวิทยาลัยไทยต้องก้าวข้ามการเป็นเพียงสถาบันการศึกษา ไปสู่การเป็นพันธมิตรด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่ช่วยยกระดับ SME ไทยในการรับมือกับบริบทการค้าโลกใหม่ ความสำเร็จของแนวทางนี้ขึ้นอยู่กับ 3 ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ (1) การสร้างความร่วมมือที่เข้มแข็งระหว่างมหาวิทยาลัยและ SME (2) การสนับสนุนจากภาครัฐทั้งเชิงนโยบายและงบประมาณ และ (3) การพัฒนาทักษะบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ท้ายที่สุด หากมหาวิทยาลัยสามารถทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางความรู้ เทคโนโลยี และเครือข่ายความร่วมมือได้อย่างแท้จริง ก็จะช่วย SME ไทยไม่เพียงแค่ปรับตัว แต่สามารถพลิกโฉมสู่นวัตกรรมและความยั่งยืน กลายเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยที่แข็งแกร่งในยุคโลกาภิวัตน์ต่อไปได้

7. ช่องทางการติดตามรับชม

สามารถติดตามรับชมย้อนหลังได้ที่ “YouTube” สถาบันคลังสมองของชาติ

วันที่ 18 กันยายน 2568